

Tietoja osakeoptioista

Tämä esite sisältää yleisiä tietoja osakeoptioista, joilla voidaan käydä kauppaa Danske Bankin välityksellä.

ESITTELY

Osakeoptioilla voi käydä kauppaa säännellyllä markkinapaikalla tai Danske Bankin kanssa pörssin ulkopuolella tapahtuvana OTC-transaktiona.

Optio antaa haltijalleen oikeuden mutta ei aiheuta velvollisuutta ostaa (call) tai myydä (put) kohde-etuus tietyllä hinnalla (toteutushinnalla) tietyssä päivänä (erääntymispäivä) tietylle osapuolelle (option myyjä).

Kun sopimus tehdään, option ostaja maksaa myyjälle preemion korvauksena myyjän velvoitteesta

OPTIOLAJEJA

Kun ostat osakeoption, saat oikeuden mutta et velvoitetta ostaa (call-optio) tai myydä (put-optio) kohde-etuuden toteutushinnalla tietyssä tulevana päivänä.

Jos myyt osakeoptiosopimuksen, sinulle aiheutuu velvoite ostaa (put-optio) tai myydä (call-optio) kohde-etuus toteutushinnalla tietyssä tulevana päivänä, jos osakeoption ostaja käyttää oikeuttaan.

- Jos osakeoptio on eurooppalainen, ostaja voi käyttää osto- tai myyntioikeutensa, kun optio erääntyy.
- Jos osakeoptio on amerikkalainen, ostaja voi käyttää oikeuttaan koska tahansa option ollessa voimassa.

Toinen tärkeä ero vallitsee nettoarvon tilityksellä ja fyysisellä toimittamisella selvitettävien osakeoptioiden välillä.

Nettoarvon tilityksellä toteutettava optio on sopimus, jonka mukaan ostajalla on toteutushetkellä preemiota vastaan oikeus ostaa (call-optio) tai myydä (put-optio) kohde-etuus erääntymispäivänä maksamalla ostohinta samanaikaisesti tai jälkeenpäin.

Nettoarvon tilityksellä toteutettava optio on sopimus, joka antaa ostajalle oikeuden vastaanottaa myyjältä preemiota vastaan arvopäivänä nettoarvon suoritus, jonka myyjä on velvollinen maksamaan.

Selvityssumma on ero

- markkinahinnan ja toteutushinnan välillä erääntymispäivänä edellyttäen, että markkinahinta on korkeampi kuin toteutushinta (call-optio), tai että
- toteutushinta on korkeampi kuin markkinahinta (put-optio).

Yleensä osakeindeksiin perustuvat optiot ovat eurooppalaisia, ja ne toteutetaan nettoarvon tilityksellä. Yksittäisiin osakkeisiin perustuvat optiot ovat yleensä amerikkalaisia, ja ne toteutetaan fyysisellä toimituksella.

OPTION ARVOA KUVAAVAT KÄSITTEET

Option arvo ilmaistaan yleensä käyttämällä jotakin seuraavista kolmesta käsitteestä:

Optio, joka ei ole rahassa (out-of-the-money-optio), tarkoittaa call-optiota, jonka toteutushinta on korkeampi kuin kohde-etuuden senhetkinen markkinahinta, tai put-optiota, jonka toteutushinta on alhaisempi kuin markkinahinta.

At-the-money-optio on call-optio tai put-optio, jonka toteutushinta on yhtä suuri kuin kohde-etuuden senhetkinen hinta.

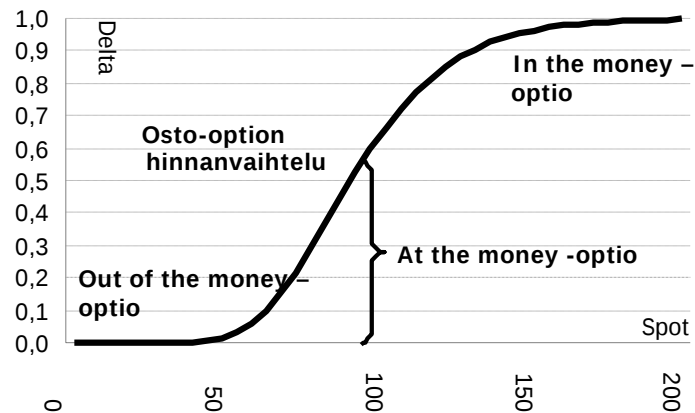
Optio, joka on rahassa (in-the-money-optio), tarkoittaa call-optiota, jonka toteutushinta on alhaisempi kuin senhetkinen kohde-etuuden hinta. Put-optioon pätee päinvastainen periaate.

In-the-money-optiot toteutetaan yleensä niiden erääntyessä, kun taas at-the-money- ja out-of-the-money-optioita ei toteuteta.

Option hinnan muuttumisnopeudesta kohde-etuuden hinnan muuttuessa käytetään nimitystä delta. Delta määräytyy pitkälti option toteutushinnan ja kohde-etuuden nykyisen hinnan mukaan.

Jos esimerkiksi omistat call-optio, jonka toteutushinta on 100, ja kohde-etuuden hinta on 60, optio ei ole rahassa (out-of-the-money) ja sen delta on vähäinen, kuten kaaviosta käy ilmi.

Jos kohde-etuuden hinta on 10 ja se nousee tasolle 20, option arvo ei juuri muutu, koska todennäköisyys, jonka mukaan hinta saavuttaa toteutushinnan 100 tai ylittää sen, jää erittäin vähäiseksi.

Vertailun vuoksi todettakoon, että jos kohde etuuden hinta on 190 ja se nousee tasolle 200, option arvo nousee yhtä paljon, joten option delta on 1 [yksi] tai lähellä sitä. Tämä osoittaa, että option on lopulta rahassa (in-the-money).

MILLOIN OSAKEOPTIOTA KANNAATTAA KÄYTTÄÄ

Osakeoptioita voidaan käyttää suojauduttaessa yksittäisen osakkeen tai osakesalkun hintariskiltä epävakaina aikoina.

VOIMASSAOLOAIKA

Ne voivat sopia sijoitusinstrumentiksi myös silloin, kun kurssien odotetaan muuttuvan ja näistä muutoksista halutaan hyötyä.

OSAKEOPTIOIDEN HINNOITTELU

Seuraavat tekijät vaikuttavat osakeoptioiden hinnoitteluun:

- Option toteutushinta
- Kohde-etuuden hinta
- Volatiliteetti (kohde-etuuden hinnan odotettu vaihtelu)
- Aika erääntymiseen
- Rahamarkkinakorko
- Osinko

- Option toteutushinta

Mitä pienempi toteutushinta suhteessa kohde-etuuden markkinahintaan on, sitä suurempi call-option arvo on. Toisaalta mitä korkeampi kohde-etuuden toteutushinta suhteessa sen markkinahintaan on, sitä suuremmaksi put-option arvo nousee.

- Kohde-etuuden hinta

Mahdolliset osingonmaksut voivat vaikuttaa kohde-etuuden hintaan rahoitusinstrumentin voimassaolon aikana. Mitä suurempi kohde-etuuden markkinahinta suhteessa toteutushintaan on, sitä suuremmaksi call-option

arvo nousee. Mitä pienempi kohde-etuuden markkinahinta suhteessa toteutushintaan on, sitä suurempi put-option arvo on.

- Volatiliteetti

Volatiliteetti ilmaisee kohde-etuuden odotettua hinnan vaihtelua. Suuri volatiliteetti aiheuttaa korkean preemion, koska option päätyminen in-the-money-tasolle on todennäköisempää, kun hinta vaihtelee suuresti.

- Aika erääntymiseen

Mitä pidempi aika erääntymiseen on jäljellä, sitä todennäköisemmin optio päätyy in-the-money-tasolle.

- Rahamarkkinakorko

Call-option ostaminen on vaihtoehto kohde-etuuden ostamiselle, koska varat voidaan sijoittaa rahamarkkinoille. Tämä on hinnoiteltu call-optioihin, joten korkea markkinakorko nostaa call-optioiden hintaa. Vastaavasti korkea markkinakorko alentaa put-optioiden hintaa.

- Osinko

Jos osakkaille maksetaan osinkoa, kohde-etuuden markkinahinta voi laskea. Tällöin call-option preemio laskee ja put-option preemio nousee.

ESIMERKKEJÄ KÄYTTÄMISESTÄ

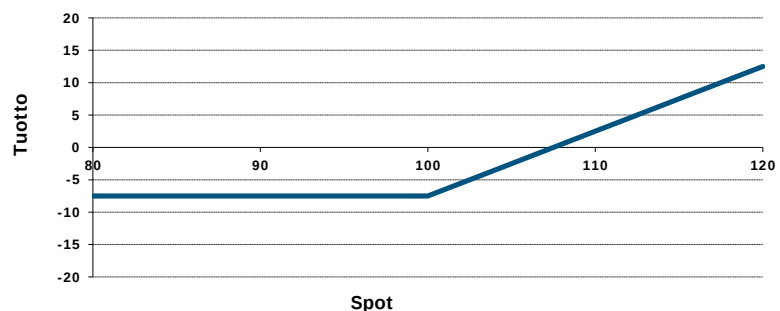
Jäljempänä on esimerkkejä optioiden myymisestä ja ostamisesta.

Osakeoption ostaminen (call)

Call-option ostajalla on oikeus, mutta ei velvollisuutta, ostaa kohde-etuus sovitulla hinnalla.

Jos markkinahinta on erääntymispäivänä korkeampi kuin toteutushinta, option toteuttaminen tuottaa voittoa.

Tuottoprofiili, ostettu osto-optio

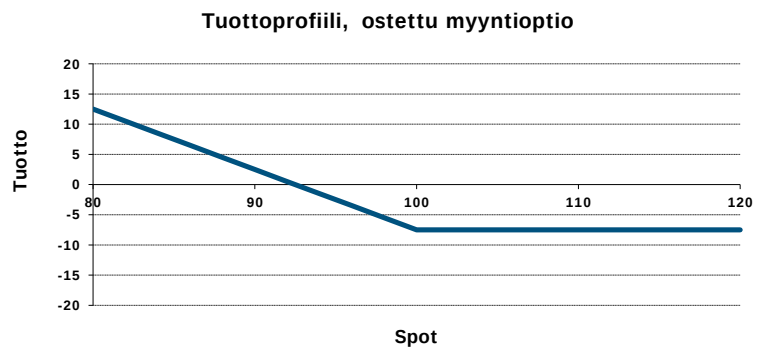
Jos hinta on erääntymispäivänä alempi kuin toteutushinta, optiota ei toteuteta, koska on kannattavampaa ostaa kohde-etuus markkinoilta.

Osakeoption ostaminen (put)

Put-option ostajalla on oikeus, mutta ei velvollisuutta, myydä kohde-etuus sovitulla hinnalla.

Jos markkinahinta on erääntymispäivänä matalampi kuin toteutushinta, option toteuttaminen tuottaa voittoa.

Jos hinta on erääntymispäivänä korkeampi kuin toteutushinta, optiota ei toteuteta, koska on kannattavampaa myydä kohde-etuus markkinoilla.

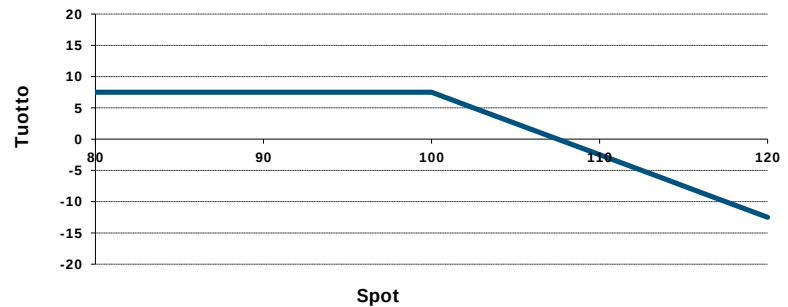

Osakeoption myyminen (call)

Call-option myyjällä on velvollisuus myydä kohde-etuus sovitulla hinnalla, jos hinta on erääntymispäivänä korkeampi kuin toteutushinta ja ostaja toteuttaa option.

Jos hinta on erääntymispäivänä alempi kuin toteutushinta, optiota ei toteuteta, koska on kannattavampaa ostaa kohde-etuus markkinoilta

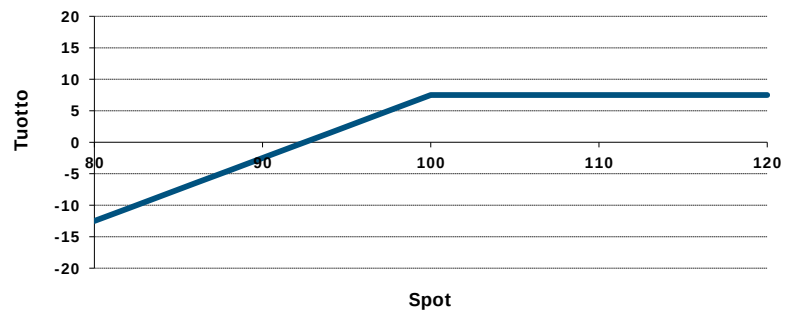
Tuottoprofiili, myyty osto-optio

Osakeoption myyminen (put)

Put-option myyjällä on velvollisuus ostaa kohde-etuus sovitulla hinnalla, jos markkina on erääntymispäivänä matalampi kuin toteutushinta ja ostaja toteuttaa option.

Tuottoprofiili, myyty myyntioptio

Jos markkinahinta on erääntymispäivänä korkeampi kuin toteutushinta, optiota ei toteuteta, koska on kannattavampaa myydä kohde-etuus markkinoilla.

SIJOITUSTRATEGIOITA KÄYTETTÄESSÄ OPTIOITA

Optioilla voidaan käydä kauppaa yhdessä muiden optioiden ja/tai muiden johdannaisien kanssa ja/tai yhdessä kohde-etuuden kanssa sijoitussalkun tuoton parantamiseksi, tappioilta suojautumiseksi tai markkinanäkemykseen perustuvien positioiden saamiseksi aikaan.

Tällaisten yhdistelmien tuotto voi erota huomattavasti yksittäisen optioposition tuotosta. Mahdollisten yhdistelmien määrää ei ole rajoitettu.

Siksi tietyn yhdistelmän riskejä ei voida kuvata tässä asiakirjassa yksityiskohtaisesti.

Jokaisessa yhdistelmässä vähintään yhden option peruuttaminen tietyssä ajanhetkenä voi aiheuttaa merkittäviä muutoksia sijoittajan riskialtistukseen.

RISKITEKIJÄT

On hyvä tiedostaa, että kaupan käymiseen osakeoptioilla voi liittyä merkittäviä riskejä.

Osakeoptioiden myyminen

Jos option sisältyy toimittaminen, myyntiin liittyy riski siitä, että kohde-etuus luovutetaan (call-optio) tai vastaanotetaan (put-optio) hinnalla, joka on epäedullinen verrattuna kohde-etuuden ostamiseen (call-optio) tai myymiseen (put-optio) markkinoilla.

Jos option liittyy käteissuoritus, myyntiin liittyy riski siitä, että option toteutushinta on epäedullinen verrattuna kohde-etuuden markkinahintaan.

Molemmissa tapauksissa tappio saattaa ylittää myyjän optiosta saaman preemion.

Call-option myyjälle, jolla ei ole kohde-etuutta, voi aiheutua rajoittamattomat tappiot.

Put-option myyjän riski on toteutushinnan ja preemion erotuksen ja nollan välillä.

Instrumentin vipuvaikutus eli instrumentin kohde-etuuden arvon sekä sijoitetun tai vastaanotetun summan ero kasvattaa riskiä.

Option markkina-arvoon vaikuttavat optiosopimuksen voimassaolon aikana kohde-etuuden hinta, kohde-etuuksien odotettavissa oleva volatilitiiteetti rahamarkkinakorko. Vaikutus saattaa määräytyä option lajin mukaan.

Jos option toteuttamista aikaistetaan, myyjälle voi aiheutua siitä tappio, joka on yhtä suuri kuin negatiivisen markkina-arvon itseisarvo.

Osakeoptioiden ostaminen

Osakeoptioiden ostossa tappio rajoittuu maksetun preemion määrään.

VAKUUDET

Danske Bank saattaa edellyttää vakuutta, jos toimimme tapahtuman vastapuolena. Kun tapahtuman vastapuolena on säännelty markkinapaikka, se edellyttää vakuutta sääntöjensä mukaisesti. Välittäjänä voimme antaa tämän vakuuden käyttöön.

POIKKEUKSELLISET MARKKINATILANTEET

Poikkeuksellisen markkinatilanteen vallitessa voi olla vaikeaa tai mahdotonta sulkea positiota. Näin voi käydä esimerkiksi silloin, kun hinnat heilahtelevat nopeaan tahtiin. Silloin ne voivat nousta tai laskea siinä määrin, ettemme pysty vahvistamaan hintaa, tai säännelty markkinapaikka saattaa keskeyttää kaupankäynnin tai rajoittaa sitä.

VEROTUS

Osakeoptioiden voittojen ja tappioiden verotus riippuu siitä,

- käytkö kauppaa yksityishenkilönä vai käykö kauppaa yritys ja
- tapahtuuko toteutus luovuttamalla kohde-etuutena oleva osake vai tekemällä käteissuoritus.

Verotuksen monimutkaisuuden vuoksi suosittelemme, että selvität veroseuraukset pyytämällä neuvoja kirjanpitäjältä, veroneuvojalta tai muulta ammattimaiselta neuvonantajalta.

YLEINEN RISKIEN KUVAUS

Kaupankäyntiin optioilla voi liittyä muitakin instrumenteista riippumattomia riskejä. Niitä voivat olla esimerkiksi likviditeetti- ja luottoriski. Saat lisätietoja näistä riskeistä Danske Bankin yleisestä riskien kuvauksesta.